

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BdI Regele Ferdinand No. 5.
A R A D.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:
CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Ecoul

Apare zilnic la orele 3 după amiază.

Doctorul Cucu și gazele de războiu

Note zilnice

Fiecare Țară, din cauza norilor amenințatori cari se arată din ce în ce mai des la orizont, caută să se organizeze, pentru ca într'un caz de primejdie să nu fie expusă la surprize dureroase și neplăcute. Și cum, în timpurile actuale, pentru pregătirea unui eventual războiu, se dă o mare importanță războiului cu gaze, fiecare țară, pe lângă înmagazinarea și acumularea de cantități cât mai mari și cât mai periculoase de gaze, caută să dea populației instrucțiuni și îndrumări elementare pentru a se apăra și a preveni efectele atacurilor cu gaze.

În urmărirea acestui lucru, s'au inițiat în nopțile de vară acele atacuri simulate. Și tot pentru aceasta, acum mai recent, s'a organizat cursuri speciale pentru medicii oficiali din orașe și comune. La aceste cursuri, cari s'au încheiat acum, a participat și șeful serviciului sanitar al Aradului, celebrul doctor Cucu.

Acest doctor, despre care s'a mai scris în coloanele noastre, a finit să se știe că a fost la acele cursuri și deci după ce a sosit acasă, a chemat la d sa pe haldăii presei minoritare și le-a făcut declarații și confidențe foarte interesante, din care se vede mentalitatea sa. Pentru delectarea cetitorilor și a superiorilor săi, cităm — în traducere — o parte din confidențele doctorului Cucu:

„Este interesant de observat, că gazul, de grozăviile și puterile lui de distrugere societatea laică a întregii lumi, — nici nu este un instrument de atac, așa de periculos, cum se crede”.

„Fără îndoială are o rază de acțiune mult mai mare decât a armelor de foc, față de aceasta însă nu produce atât de moarte, iar invalizi abia dacă rămân pe urma lui. Și cele mai mari periculoase gaze au avantajul că omoară fără durere, iar dacă otrăvitul cu gaz, nu moare imediat, după câteva luni de tratament, aproape în toate cazurile intervine vindecarea deplină”.

După cum vedeți din confidențele doctorului Cucu se desprinde clar, părerea, că din spre partea atacurilor de gaze putem dormi liniștiți. Ce sunt alea atunci atacuri cu gaze? Uite așa, un fleac fără importanță, cu care nu se merită să ne ocupăm și să ne batem capul! Așa are aerul să ne spună doctorul Cucu. Merită pentru treaba asta, cel puțin felicitări, dacă nu și o statuie.

Privite, aceste declarații din alt punct de vedere, ele constată o sabotare a străduințelor statului în pregătirea apărării pasive, în pregătirea populației pentru vre-un nenorocit caz de război. Sabotarea care transpiră din declarațiile doctorului Cucu, n'am plasa-o aci, dacă acest doctor ar fi o persoană particulară. Dar doctorul Cucu este o persoană care deține o slujbă conducătoare în viața Aradului,

care într'un caz de război, ar concentra în mâinile șefului ei, întreaga rețea a mijloacelor de salvare a celor otrăviți cu gaze. Vă puteți închipui, în ce fel ar fi organizată opera de salvare, dacă șeful serviciului sanitar al orașului, tratează cu atâta superficialitate și indiferență problema gravă a atacurilor cu gaze. Atitudinea aceasta a doctorului Cucu, nu cadrează nici cu calitatea sa de om, nici cu cea de medic și nici cu cea de șef a serviciului sanitar. Și nu ne putem explica de loc motivele cari l-au determinat pe doctorul Cucu, să facă aceste declarații, că d-sa știe, mai bine decât oricine, ce efecte grozave are yperita și fosgenul și toată gama gazelor cărora nu le poate rezista nici cea mai perfecționată mască și în fața cărora nu există obstacol netrecut. Am fi înțeles astfel de declarații din partea unui laic, a unui om care n'a participat la război. Dar din partea doctorului Cucu, — care singur spune, că la București a asistat la experiențe și la diverse probe, unde s'au constatat efectele gazelor asupra animalelor, — nu le înțelegem și nu le admitem. Gredem, că în urma acestei gafe, doctorul Cucu, ar trebui să tragă toate consecințele cari decurg din ea, — precum și din altele comise până acum.

Căci nu se poate admite, ca un funcționar în slujba tatului, — în cazul de față în cel al națiunii — să aică credințe, și mai cu seamă să exterizeze aceste credințe, cari se bat cap în cap cu interesele superioare ale neamului. Declarațiile doctorului Cucu de felul acesta sunt, și nu pot avea nici un fel de justificare. Ele rămân așa cum au fost rostite și nimeni și nimic nu le poate schimba.

Intre dreapta și stânga

Recenta schimbare de guvern din Franța, readuce, în mod acut, în discuție, problema doctrinelor politice. Care e mai bună? Cea de dreapta sau toate variațiunile ei, dela moderat până la extremă, sau cea de stânga, cu aceleași caractere? Răspunsul precis și clar, la aceste întrebări nu este și nu poate fi, deoarece fiecare din aceste doctrine, aplicate pe teren, — adică transformate în instrumente de guvernare, — își au părțile lor bune și părțile lor rele. De aceea, în loc de a căuta un răspuns la aceste întrebări, vom face o expunere, a ceea ce înseamnă doctrina de dreapta și ce va să zică doctrina de stânga.

Sub doctrina de dreapta se înțeleg principiile politice cari tind la întronarea guvernării exclusive a entității

Sub nefasta stăpânire Austro-Ungară, studenții universitari de naționalitate română se puteau număra pe degete în Ardeal. Se știe pe lângă ce condiții a ajuns un George Șincăi sau Samuel Micu să-și facă studiile universitare. Și chiar de se întâmpla ca fiii românilor înstăriți să aibă acces la o cultură superioară, erau hărțuiți mereu. Iar după terminarea studiilor, puteau aștepta mult și bine o numire... Numai unii — cari pentru noi nu contează — cărora ungerii le puteau învârti capul încovoindu-l sub pumn, erau plasați aici-colo.

Priviți însă la situația care o au ei sub îndreptățita noastră stăpânire! Din statistica pe care a făcut-o rectorul Universității din Cluj se vede că, în câțiva ani, numărul ungerilor dela acea universitate a crescut dela 5% la 26% pe când al românilor a scăzut cu o treime.

Ce dovedește aceasta? Întâi, că protecția noastră față de minorități este nemărginit de binevoitoare, și al doilea, că nu ne sprijinim elementele naționale. Nu e vorba numai de acordarea de burse pentru români, ci mai ales de economia particulară, ba chiar și comună, pe care statul o lasă pe mâini străine, ca și când n'ar și cât de influentă este, mai ales astăzi, economia unei țări în toate domeniile.

Dar să venim la chestiunea cea dintâi. Este o dovadă irefutabilă, de largă protecție a minorităților, faptul că universitățile ne sunt pline cu elementele lor și că economia o stăpânesc deasemenea, fiind

priviți de către stat ca cetățeni și nu ca ungeri, șvabi, greci sau... calabrezi. Or, noi știm că ungerii revizionisti își motivează pretențiile cu... protecția minorităților. Desigur, căci de drepturi de stăpânire li-e rușine și lor să vorbească. Ar fi prea caraghios. Vor ajunge în curând să le fie rușine să susțină și aceste motive. (Ne miră că mai întârzie!) Nu se poate să se fie chiar atât de încapățânați încât să încerce în contra conservării fizice a lumii întregi.

Ne întrebăm însă, ce și vor mai baza pretențiile revizioniste? Istoria le dovedește că au fost aci stăpânitori samavolnici și că s'au purtat barbar cu poporul autohton. Așa că, de drepturi nu poate fi vorba.

Celălalt motiv pe care ungerii-l invoacă în sprijinul unei stăpâniri maghia-

re pe aceste meleaguri, e demult perimat. Și ca o lovitură de grație, i se dă statistica făcută de rectorul Universității din Cluj. Adică ungerii sunt mai bine tratați la noi în țară, de către stăpânirea noastră, decât sub oricare altă stăpânire, așa încât cei dela Budapesta ar trebui să ne trimită scrisori de mulțumire.

Nu suntem noi de vină dacă, din cei veniți aici acum o mie de ani, au mai rămas câțiva răspândiți printre români. Să și i fi luat cu ei dacă nu se place. Pământul cu tot ce-i pe el și în el este al nostru și acesta nu ni-l poate prinde nimeni pe nici un motiv.

Tot ceea ce dorim noi în- să ar fi ca statul nostru să ia măsuri de enurație pe baza naționalistă în școli și în viața economică.

De nici un fel de revizionism al granițelor nu ne temem, căci suntem stăpâni îndreptățiți și leali.

CIRCULAȚIA

— O măsură bună —

De atâtea ori ne-am plâns împotriva felului cum e reglementată circulația în Arad. Aceea a vehiculelor mai ales. Când sunt trei artere de circulație, de ce să se uzeze numai una?

Dar în afară de aceasta, când te-ai plimba mai cu plăcere, te împiedică de atâtea cărucioare cu copii pe cari bonele le asează în linie de tancuri blocând strada. Culoanele sau bonele să-și plimbe copiii și nu... grașiile. Iar copiii nu sînt de loc la „corso”. Malul Mureșului sau partea cealaltă a străzii îi mulțumește.

In numele pietonilor din Arad salutăm cu bucurie măsura poliției, care oprește aceste buclucașe vehicule să facă naveta pe porțiunea rezervată promenadei și le îndrumă pe partea dinspre prefectură a străzii, dar și acolo într'o ordine care să nu împiedice circulația.

Era și timpul. Am mai dori însă ca acest început să fie dus la sfârșit prin reglementarea circulației vehiculelor mari, pentru a evita caramboalele și pentru economie la pavoaj.

Doctrina de stânga, cu variațiunile ei, se bazează pe democrație, pe guvernarea prin popor. Adică, cei însărcinați cu conducerea statului, sunt aleși de întreaga națiune a țării. În principiu, ideile doctrinelor de stânga sunt foarte frumoase, însă transpuse în practică, pe lângă un infim număr de lacune, suferă de o multime de lacune, după cum se va vedea mai jos. Exemplul cel mai tipic al țărilor guvernate după principiile democratice — de stânga, adică — îl formează Franța, care se află la polul din dreapta al doctrinei de stânga, în timp ce Rusia, se află la cel opus și mai extremist.

Și acum, aceste expuse, să trecem la o comparație, între aplicările pe teren ale acestor două doctrine. Într'un regim de dreapta, unde toate puterile sunt concentrate în mâna unui

singur om, care deci este stăpânul absolut al țării, conducerea este mai flexibilă și atitudinea în diversele probleme de ordin intern și extern, mai promptă, mai rapidă. În regimul democratic — care, cum am spus este baza stângii, — lucrul nu este posibil, deoarece conducerea statului este încredințată unor oameni aleși, cari înainte de a lucra sau a proceda într'un anumit fel, trebuie să consulte întreaga populație, dela care trebuie să primească aprobarea. Și aceasta cere un timp îndelungat.

În regimul de dreapta, conducătorul sau conducătorii, cari — ca și în regimul de stânga, — cunosc toate tainele chestiunilor, vor lua măsurile și vor proceda așa, cum cer interesele statului.

(Continuarea în pagina II).

Scrisoare de demisie a d-lui Doumergue

Cabinetul Doumergue a demisionat din cauza greutăților întâmpinate în calea intențiilor sale de a modifica constituția franceză. Demisia cuprinsă într-o scrisoare — lecție de cum trebuie să se facă politică — pe care o reproducem mai jos.

„Era nevoie acum să trecem la opera atât de fierbinte dorită de marea majoritate a națiunii, realizând revizuirea prudentă dar necesară a constituției, căci armistițiul nu poate paraliza acțiunea.

În această operă s'a ivit însă un desacord între membrii guvernului. Acest desacord privea una din dispozițiunile proiectului de revizuire a constituției a cărei votare mi se părea indispensabilă. Întrucât majoritatea membrilor guvernului aprobase acea dispozițiune a proiectului, eram în drept să sper că minoritatea din consiliul de miniștri se va alătura majorității. Impotriva speranțelor mele desacordul s'a menținut. El s'a manifestat din nou cu prilejul proiectului de lege asupra douăsprezecimilor provizorii, a cărui votare trebuia să îngăduie guvernului să-și continue opera fără a fi expus surprizelor și manevrelor care pot fi oprite în drum.

Șeful partidului radical-socialist, căruia recentul congres al partidului său îi dăduse puteri depline să hotărască în numele său, a declarat în consiliul de miniștri că, dacă proiectul de lege al douăsprezecimilor provizorii ar fi depus la Cameră, el nu s'ar găsi alături de șeful guvernului în momentul când ar începe discuția. Din această declarație am fost nevoit să trag concluzia că posibilitățile de înțelegere se împuținează. Această concluzie a fost confirmată prin votarea declarației grupului parlamentar radical-socialist. A urmat demisia miniștrilor, membri ai acestui partid.

Dacă în declarația radical-socialiștilor este menținut principiul armistițiului, se pune totuși condiția ca guvernul să renunțe la votarea

unor proiecte, a căror necesitate îmi apare indiscutabilă pentru binele și viitorul națiunii.

După părerea mea, armistițiul politic nu înseamnă închinare în fața exigențelor unui partid, care a deținut puterea înainte de 6 Februarie.

Întrucât sprijinul partidului radical-socialist îmi este retras, nu mă pot gândi să alcătuiesc un minister ai cărui membri aparțin cu toții minorității parlamentare. Devotamentul meu fidel regulilor regimului parlamentar și instituțiilor democratice îmi interzic să formez un minister de minoritate.

Mă tem, de altfel, că formarea unui astfel de guvern ar putea da acelora, a căror politică tinde la turburarea generală și la ruina țării, mijlocul de a încerca să pună mal presus politica lor, de politica patriotică și republicană pe care nici în moment nu am încetat să o înfăptuiesc și să o servesc.

Am deci dorința să vă reamintesc demisia mea și a colaboratorilor mei. În numele lor și al meu, vă rog, domnule președinte al republicii, să primiți mulțumirile noastre pentru încrederea pe care ne-ați arătat-o și încredințarea profundului nostru respect.

Este, precum se arată în foiletonul de azi, lupta dintre politica de stânga și cea de dreapta.

Serbările naționale dela Oradea

Duminecă 11 cor. vor fi la Oradea mari serbări prilejuate de aniversarea a 150 de ani dela ridicarea catedralei ortodoxe din acel oraș.

Inițiatorii acestei sărbătoriri vor să dovedească prin această manifestare națională, că și în sec. 18-lea românii stăpâneau, prin rostul și numărul lor, regiunea Oradei, fapt contestat de revizionisții unguri.

Comemorarea va fi prezidată de episcopul Roman Cioro-

gariu. În cadrul Diviziei Naționale se va disputa mâine matchul „U”-AMEFA, match care este așteptat cu viu interes de publicul sportiv local, clujenii bucurându-se de o deosebită simpatie în rândurile noastre.

Universitatea va apare iarăși în fața publicului arădan pentru a-și confirma reputația de care se bucură. Interesul publicului arădan este deosebit întrucât „U” este una din formațiile în fața căreia Gloria a trebuit să se închine.

Universitatea întrunește toate elementele de valoare ale footballului universitar român și elemente cari sunt speranța țării. Universitatea are un Vasa Gain care oricând ar putea fi întrebuintat în echipa națională și unde el sigur va da satisfacție, fiind un jucător tânăr al cărui viitor este promițător și strălucit.

Pe lângă Gain „U” posedă și alte elemente consacrate în footballul românesc.

Adversarul de mâine va fi AMEFA care nu știe să joace fotbal, dar știe să producă surprize neplăcute și, câteodată chiar plăcute și care în campionatul anului trecut a furat Universității toate patru punctele.

Nu ne îndoiim că deastădată „U” își va înțelege misi-

Folosii bateriile „Galvani”

Descoperirea serului anti-streptococ

Paris. — Descoperitorul serului antidifteric, dr. Vincent, a descoperit un ser foarte eficient pentru combaterea streptococului, un microb provocator de multe boli. Acest ser are calități atât preventive cât și curative.

D-rul Vincent făcând tratamente cu acest ser, a obținut însănătoșirea a 82% din bolnavii tratați.

Noul guvern francez

Paris. — După ce d-nii Laval, Bouisson și Doumergue au depus mandatul de a forma noul guvern, d. Flandin, șeful republicanilor de stânga și fost ministru al lucrărilor publice în ministerul d-lui Doumergue a acceptat, în principiu, misiunea de a forma noul guvern francez.

D. Flandin, care se bucură de multe simpatii în cameră a reușit să alcătuiască un guvern de uninune și conciliere, care să sprijine pe concursul radical-socialiștilor d-lui Herriot și pe membrii „Alianței democratice”. Guvernul d-lui Flandin va avea deosebită simpatia grupărilor de dreapta, întrucât și acest guvern va urma politica de armistițiu a d-lui Doumergue.

Vieța sportivă

„U”-AMEFA

Matchul va fi condus de d. Tică Iliescu.

Gloria-Venus

București. — Gloria are de luptat în contra campionilor naționali cari jucând pe teren propriu sunt în elementul lor.

Gloria care în turul de toamnă a obținut rezultate strălucite este așteptată cu interes pentru a dovedi și bucurărilor că rezultatele sunt o mândra naturală a tuturor partidelor.

Formația sub care va apare Gloria pe teren nu se cunoaște.

Printre jucătorii deplasati este și Nedici, noua achiziție a Gloriei care până acum a activat sub culorile Șoimilor din Sibiu.

Corner

Informațiuni

Comisiunea interministerială lucrează cu asiduitate la întocmirea planului de dotare a armatei și la repartizarea fondurilor provenite din imprumut.

Se vor acorda armatei credite foarte mari, aproape întregul produs al imprumutului, va fi destinat să constituie fondul special pentru armată.

D-nii prim ministru G. Tătărescu și general Paul Angelescu, ministrul apărării naționale au căzut de acord cu d. ministru de finanțe, asupra liniilor generale ale planului de dotare.

La 1 Noembrie a încetat din viață preotul Marius Tempea din Toracul Mare (Jugoslavia), în vârstă de 57 ani și după o vrednică păstorire de 33 ani.

Fiei-i țărâna ușoară!

Cinematograful

CENTRAL

Programul de azi:

Mandalay

Kay Francis,
Ricardo Cortez,
Warner Oland

Reprezentările a orele 5, 7.15 și 9.15 seara
Prețuri normale.

SELECT (Crucea Roșie)

Programul de azi!

De așa fi liber!

Irene Dunne, Clive Brook, Nils Aster

Reprezentările la orele 5, 7.15 și 9.15 seara
Taxele de intrare:
Lei 8, 10, 15 și 20, inclusiv timbrul aviației.

CORSO

Premieră!

Programul de azi:

La orele 3, 5, 7 1/2, 9 1/2

TARZAN

și tovarășul său

Johnny Weissmüller, Mauren O'Sullivan

De azi vindem bilete pentru toată săptămâna.
In toate orașele a fost aglomerațiune și poliția a stat la casă.

Vă rugăm a lua biletele din vreme la fiecare reprezentație.
In fiecare zi finem reprezentații și la orele 3!
Eleții au reduceri!
Pe cărți de Consum dăm și la rate bilete oricui.

VINE!

Ciclone pe ocean

John Barrymore, Helene Hayes, Lionel Barrymore, Mirna Loy, Clark Gable

URANIA

Programul de azi:

La orele 3 cu prețuri reduse!
la orele 5, 7 1/2 și 9 1/2
Cel mai splendid film

Broadway

prin gaura cheii

Lucrul nu e posibil întotdeauna într'un regim democratic, deoarece, în unele cazuri, interesele statului cer măsuri contrare sau poate chiar dăunătoare populației, căreia nu i se pot arăta motivele cari necesită acele măsuri și dispoziții.

Se aduc, conducerilor de dreapta, acuzația, că ele ascund cele mai mari malversazioni, și nimeni nu poate spune nimic. Poate să fie adevărat. Insa, nici regimul democratic nu este scutit, cu toate că aici toată lumea e liberă să vorbească. Și regimul democratic tocmai prin acest lucru este mai păcătos decât cel de dreapta. Pentru că în regimul democratic, prin libertatea excesivă a exprimării, cu prilejul oricărui scandal se dau în vileag cele mai rafinate metode de a produce sau a face ceva în mod ilicit și în ocazii de aceste, atacurile personale, insultele, injuriile și calomniile sunt foarte frecvente. Cine pierde? Evident, nimeni, însă spectacolul e desigur. Exemplul cel mai tipic ni-l furnizează in-

terminabila afacere Skoda la noi, în Franța, scandalul Stavisky.

Un lucru e cert, în ce privește guvernările de dreapta. Ca cineva să ajungă conducător într'un astfel de regim, trebuie să aibă calități excepționale. Fie intelectuale, fie de organizator. În schimb, în regimul democratic, nu trebuie calități extraordinare. Una singură și aceea de ordin inferior: darul de a bate apa în piua, sau să fii demagog, cum s'ar spune într'un limbaj mai academic.

Și dacă într'un regim de dreapta, voința țării e consultată numai rare ori sau nu e consultată deloc, în regimul democratic, deși e consultată foarte des, întotdeauna e violată și dreașă în conformitate cu interesele celor ce luptă pentru democrație.

Intr'adevăr, consultarea națiunii este utilă, însă pentru aceasta e nevoie de un popor conștios de sine și de drepturile sale. Deci înainte de a da unei națiuni un regim democratic, trebuie să i se facă educațiunea necesară, pentru a nu se lăsa înse-

lat de toate vorbele aruncate în vânt de cei cari pun democrația în slujba intereselor proprii. În ce privește situația dela noi, stat democratic cu 80 la sută analfabeți și cari se vând pentru un țoiu de țuică, este recomandabil un regim de dreapta.

Situația internațională și în special a Europei, unde, în două din cele mai puternice state — Italia și Germania — stăpânește regimul de dreapta, iar în celelalte state stăpânesc regimuri dictatoriale de diverse culori doctrinare, cere întronarea dacă nu și a doctrinei de dreapta, dar al unor regimuri absolutiste. Aceasta, pentru că în fața mobilității și promptitudinii, caracteristice guvernelor dictatoriale, să li se opună același sistem de guvernare, iar nu cel democratic, greu în mișcare și în atitudine. Ideea ar fi, ca din sânul democrației să se nască un astfel de compromis, ca un dictator să guverneze o țară în conformitate cu cele mai ortodoxe principii de stânga.

Dacă iubiți adevărul; dacă aprobați campaniile noastre de salubritate națională, aveți singura posibilitate de a susține eforturile noastre: PLĂTINDU-VĂ ABONAMENTELE ȘI ABONÂND PE AMICII VOȘTRI.

Intreprinderile „Turul”-„Dermata” în pericol de a se îneca cu un bagatel de vreo 5 milioane lei, pe care vor să și-l însușiască din averea angajaților lor

Tribunalul Timiș-Torontal s'a pronunțat zilele trecute într'un interesant proces de dizolvare a asociației de pensii a angajaților fostei fabrici de ghetete „Turul”, contopită prin fuziune cu fabrica de ghetete „Dermata” din Cluj.

Procesul din chestiune a fost intentat — prin d. avocat dr. Vențel Brebera — de către d-na Vilma Lukinich, fostă funcționară a fabricii de ghetete „Turul” și fostă membră a asociației de pensii a fabricii fuzionate cu „Dermata”.

Un lond de peste 5 milioane lei, pe care „Turul” a voit să-l înghită

În acțiunea sa, d-na Vilma Lukinich a arătat că funcționarii fabricii „Turul” au înființat, încă în anul 1915, pentru a-și asigura bătrânețea, o asociație a lor, persoană juridică, care urma să le asigure existența la bătrânețe.

Capitalul acestei asociații a sporit din an în an și era administrat de fabrica de ghetete „Turul”, care-l trecea în bugetele sale, cu titlu de împrumut, după care plătea asociației dobânzi.

La data de 31 Decembrie 1929, averea asociației de pensii a angajaților fabricii de ghetete „Turul” se cifra la 5.176.830 lei.

Prin anul 1929, „Turul”, găsiindu-se în impas, a început tratative de fuzionare cu „Dermata” din Cluj. Fuziunea s'a și făcut, în anul următor, și, probabil ca să nu aducă „Turul” prea multe pasive în această combinație, întreprinderile fuzionate s'au gândit cum ar face să eludeze creanța de peste 5 milioane lei a asociației de pensii a angajaților dela „Turul”?

D. dr. Jakobi în arenă

Cel ce s'a angajat să depoziteze pe angajați de averea lor, a fost d. dr. Coloman Jakobi, directorul fabricii de ghetete „Turul” și în același timp președinte al asociației de pensii a angajaților de pensii a angajaților dela „Turul”. Pentru a-și ajunge scopul, d. dr. Coloman Jakobi a recurs la un șiretlic. A arătat mai întâi că noua direcțiune nu mai are nici un interes să conducă fondul de pensii, cum l-a condus „Turul” în trecut, și că i-ar conveni foarte mult dacă asociația de pensii s'ar dizolva, prin demisiile individuale ale membrilor. Fiind însă prea puțin speranțe că membrii asociației vor cădea în această cursă, d. dr. Coloman Jakobi n'a uitat să adauge, ca un fel de amenințare abil sugerată, că dacă numai unul dintre membrii ar ezita să demisioneze e cazul să fie sesizate autoritățile — și atunci s'ar putea întâmpla foarte ușor ca statul român să pună el stăpânire pe averea asociației, adăugând că în această materie ar fi două precedente.

Prima tentativă de depozitare n'a reușit, dar lucrul acesta nu l-a făcut pe d. dr. Coloman Jakobi să renunțe la o a doua în viitor. În adevăr, la vreo două luni după prima tentativă, d-sa a convocat pe membrii asociației

la o nouă constătuire, a arătat că d-sa și „prietenu” Kirschner — un alt om al „Dermatei” — au ieșit din asociație și sfătuiește și pe ceilalți membri să demisioneze, ca să și poată asigura mai ușor funcțiuni la noua întreprindere fuzionată.

A fost o presiune în toată regula, care a și prins de altfel, pentru că între a fi membru al unei asociații de pensii, cu fondurile în discuție, și a primi un post sigur la întreprinderile fuzionate, angajații au optat pentru acest cel de al doilea aranjament.

La acest punct e bine să se noteze că presiunea s'a făcut în numele statului român („care vine și vă ia banii”) de către d. dr. Coloman Jakobi, ofițer de rezervă în armata română, cavaler al ordinului Coroana României, decorat cu meritul comercial și industrial cl. I — cu toate că același d. dr. Coloman Jakobi a fost comisar roșu în revoluția dela 1918, și, spun unii, prieten bun cu Bela Kun...

În cazul acesta s'a adeverit zicala „la Dumnezeu și în Țara Românească multe sunt posibile.

Acțiunea d-nei Lukinich

Poate că manevra d-lui dr. Coloman Jakobi și a direcțiunii „Dermata” ar fi izbu-

tit pe deplin, dacă n'ar mai fi existat pe lume și d-na Vilma Lukinich, care, părăsindu-și în Mai 1932 postul ce-l avea la „Dermata”, a îndrăznit să ia luptă față de întreprinderea hrăpăreată, cerând justiției să declare de antistatutară dizolvarea asociației de pensii și să-i restituie ei partea ce i se cuvine din averea acestei asociații, în sumă de 117796 lei plus dobânzile.

Acțiunea d-nei Lukinich era îndreptată împotriva fostei asociații de pensii, împotriva d-lui dr. Coloman Jakobi, împotriva mai multor directori dela „Turul” și împotriva firmei „Turul”.

Tribunalul Timiș-Torontal, în completul d-lor Deleanu și Imbroane, a adus zilele trecute o sentință prin care a dat câștig de cauză d-nei Lukinich, obligând firma „Turul” să-i plătească suma reclamată, dobânzile convenite după această sumă și să suporte cheltuielile de judecată.

E poate numai un precedent ce s'a creat. Pentru că mâine, poimâine, se vor găsi alți membrii al asociației dizolvate prin șiretlicuri și presiune, care-și vor reclama și ei partea convenită lor din averea pe care a voit s'o înghită „Turul” și „Dermata”.

Raportul în afacerea Skoda

— Precizările d-lui Aurelian Bentoiu —

Față de numeroasele și diferitele știri ce circulă, în jurul conținutului raportului Skoda, d. Aurelian Bentoiu a făcut următoarele precizări.

Iată declarațiunile d-lui Aurelian Bentoiu:

„Raportul, în structura lui logică, e determinat de obiectivele arătate precis, în ordinea de zi a Camerii, care a instituit Comisiunea de anchetă.

În cuprinsul lui se tratează toate, — dar numai chestiunile indicate de această ordine de idei. El nu cuprinde nici-una din digresiunile încercate în desfășurarea cercetărilor înainte Comisiunii, și nu păcătuiește prin nici-o omisiune față de mandatul precis și limitat al comisiunii. Aceasta, pentru bunul motiv, că comisiunea nu se putea transforma într'un Parlament distinct, cu drept de inițiativă proprie.

Concluziunile sunt ample și exclusiv motivate, pe probele adunate în cursul cercetărilor, — acte și depozițiuni. De unde covecinta: că în fața constrângerii logice a probelor, nu și-au găsit locul nici menajamente nemeșitate, nici agravări nedrepte, inspirate de interese de ordine lăaturalnică.

Guvernul actual a avut, atât în timpul cercetărilor, cât și cu prilejul redactării raportului, o obiectivitate ce ar fi de dorit să se întâlnească la orice guvern, în desfășurarea vieții noastre publice, când e vorba de chestiuni de asemenea natură.

Întârzierile în depunerea

raportului, interpretate, în ultimul timp, în felurite chipuri, au o singură explicațiune:

Mi-am conceput rolul, ca pe acela al unui expunător imparțial al faptelor, riguros stabilite pe bază de probe, pentru ca adunarea, în plinul ei, să fie complet orientată în vederea hotărârilor ce va avea să ia.

M'am ferit de a da raportului un conținut, care să poată avea ca răsfrângere în opinia publică, fie semnificația unui instrument de răzburare politică, fie aparența unei complicități.

Dar pentru a realiza acest lucru este ușor de înțeles, că în dealungul celor 30.000 de pagini, acte și depozițiuni, și în necesitatea verificării fiecărei afirmațiuni, prin probele cari îi stăteau la bază, nu putem expedia raportul, ca o scrisoare la poștă.

Eu înțeleg înfrigurarea opiniei publice, dat fiind obiectul chestiunii și importanța ei, dar sper că și opinia cinstită din această țară, va înțelege întârzierea mea”.

Export de grâu în Germania

D. Manolescu-Strunga va călători în curând la Berlin pentru a contracta exportarea unei mari cantități de grâu în Germania.

Se vede că nemții s'au săturat... de foame.

Concedierile de funcționari

Problema simplificării aparatului de stat, pusă acum, cu câteva zile înainte de deschiderea parlamentului, a reușit să provoace o vie frământare în rândurile funcționarilor publici, frământare care în mod firesc va fi utilizată ca tomă de agitație de către partidele de opoziție.

Într'adevăr, modul mai mult decât interesant în care au fost făcute unele concedieri — este suficient să notăm pe cele de ingineri dela ministerul industriei — au creat o serie de nemulțumiri cari nu vor rămâne fără urmări pentru guvern.

De pe acum se desemnează în rândurile partidelor opoziționiste, lupta ce o vor da în Parlament pe această temă.

Unii miniștri împotriva măsurilor

Chiar unii dintre membrii guvernului dezaprobă în mod public măsurile luate de către colegii de cabinet.

Astfel, d. dr. Angelescu, ministrul Instrucțiunii, în dezacord cu măsurile cerute de

către guvern, anunță „urbi et orbi” că nu înțelege să facă absolut nici o reducere de personal la departamentul condus de d-sa.

Până și d. Victor Slăvescu, ministrul finanțelor, s'a pronunțat că nu este oportun acum înainte de deschiderea parlamentului să se recurgă la asemenea operațiuni, menite să creeze motive de nemulțumire cari pot fi exploatate de opoziție.

Guvernul va reexamina problema

Din această cauză se prevăd serioase divergențe de păreri chiar în sânul guvernului.

Problema simplificării aparatului de stat va fi adusă din nou în fața consiliului de miniștri.

Nu este exclus, ca în urma discuțiilor ce vor avea loc, consiliul de miniștri să amâne rezolvarea acestei spinoase probleme, care a creat guvernului, tocmai când avea mai multă nevoie de liniște, o complicație dintre cele mai neașteptate.

SĂ VEDEM!...

Din declarațiile făcute ziarului „Curentul” de d. ministru Angelescu, reiese că învățământul românesc din Jugoslavia este pe cale de a fi reabilitat.

În Jugoslavia, — spune d. ministru — a început să se aplice convenția școlară cu statul român. Vom fi atenți ca reciprocitatea să fie observată cu strictețe în Jugoslavia.

Noi, cei dela „Ecoul”, care ne-am interesat de aproape de această chestiune, luăm act cu cea mai mare satisfacție, de aceste declarații și vom aștepta să vedem dacă într'adevăr mai putem spera ceva. Aceasta, pentru că noi suntem foarte bine informați de felul cum se aplică convenția școlară, până în prezent în Jugoslavia.

Poate că, de aci înainte, aplicarea acestei convenții să devină faptică. Și suntem încredințați că din moment ce d. ministru al Instrucțiunii publice, dr. C. Angelescu, a făcut declarațiile de mai sus, dânsul nu va mai permite nici o scuza, care să îndreptățească pe jugoslavi a mai amâna rezolvarea acestei chestiuni.

Este destul de dureros că autoritățile noastre n'au intervenit la timp în această privință, pentru că să nu mai trebuiască să înregistrăm a-

devărata tragedie cu care s'a făcut deschiderea anului școlar curent, în Banatul jugoslav.

Totuși, e bine că ne-am deșteptat măcar acum deși deșteptarea noastră este după obișnuitul „al doisprezecelea ceas”.

Să dea Dumnezeu ca, să nu ne mai cuprindă din nou svonul care ne-a ținut strâns în mrejele lui, determinându-ne la manifestarea unei totale nepăsări, pentru cauza românească de peste hotare.

Să căutăm deci, ca să nu mai înșelăm răbdarea atât de mare, de care au dat dovadă frații români din Jugoslavia și să le satisfacem, cel puțin una dintre cele mai arzătoare necesități ale lor: chestiunea școlară.

O nouă piață

Am scris în „Ecoul” despre dorința locuitorilor din jurul pieții „Mihai Viteazul”, de a avea târg săptămânal acolo.

Primăria a aprobat cererea acestora, așa încât Luni se va deschide piața pentru toate articolele de hrană: carne, pâine, legume etc.

Primăria dă dovadă că înțelege și satisface necesitățile cetățenilor orașului Arad.

Biblioteca Academiei

Cu ocazia primirii ca membru al Academiei Române, a d-lui dr. C. Angelescu ministrul Instrucțiunii publice, d. Slăvescu a promis 100 milioane lei pentru biblioteca Academiei.

Un dar binevenit, avându-se în vedere sărăcia acelei biblioteci în raport cu ceea ce ar trebui să fie.

ABONAMENTE:

Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni.

Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituțiile particulare și administrațiile publice: lei 1500 anual.

D. Titulescu rămâne în țară până după deschiderea parlamentului

București. — D. N. Titulescu, ministrul nostru de externe a sosit ieri în capitală venind dela conferința ținută la Ankara. D-sa a declarat ziaristilor, că nu va pleca la Paris și Geneva deocamdată, ci va rămâne în țară până la deschiderea parlamentului. — Foarte probabil, că în primele zile după deschiderea parlamentului d. ministru Titulescu va face la Cameră un expozeu asupra politicii externe a României.

In ajunul deschiderii parlamentului

— Despre un guvern național. — Câteva interpelări senzaționale. — Se anunță o sesiune sgomotoasă —

Nu se știe din ce motive, dar formula guvernului de concentrare națională este din nou ventilată. Și nu sub o singură formă, ci sub două forme distincte: 1. Realizarea guvernului național în cadrele actualului parlament, și 2. Realizarea guvernului național printr-o nouă consultare a corpului electoral. Examinând situația, se poate constata, că realizarea guvernului național cu actualul parlament este o iluzie, pentru că la el nu s'ar alia nici național-tărăniștii, nici d. George Brătianu, nici d. Gr. Iunian. În eventualitatea unor noi alegeri poate că domnii George Brătianu și Gr. Iunian ar înțelege să colaboreze într'un cabinet de concentrare. După cum atunci — sau poate numai atunci — și-ar da concursul și d-nii mareșal Averescu, Octavian Goga și C. Argetoianu. Dar în acest caz, hotărât lucru, n'ar mai da sprijinul partidului liberal. Și-atunci se mai poate intitula „guvern național”?

Nu este însă numai atât: național-tărăniștii — vom vedea mai jos de ce — sunt oricum împotriva acestei formule.

Și iarăși se ivește întrebarea dacă mai poate fi în fapt aplicabilă formula „guvernului național” chiar în ipoteza altor alegeri, când se ridică împotriva-i partidul național-liberal și cel național-tărănesc. Evident ar fi pueril și ridicol să putem presupune așa ceva, adică un guvern național, în sensul colectiv al cuvântului, fără participarea celor două mari partide de guvernământ.

Național-tărăniștii și guvernul național

Iată o părere autorizată a unui național-tărănist, referitor la această problemă:

D. Gömbös demisionează

Budapesta. — În cercurile politice maghiare se vorbește tot mai insistent despre o apropiată demisie a cabinetului prezidat de d. Iuliu Gömbös. Motivul demisiei trebuie căutat în ultimele eșecuri diplomatice pe cari le-a

„Cu ce scop un guvern național? Să modifice Constituția? Dar aceasta o poate face foarte bine un cabinet de partid. Și țara chemată la plebiscit, va avea să se pronunțe prin alegeri libere. Mai e apoi legea electorală. Credeți-ne, — adăogă acel fruntaș — că mai curând nu poate eși o lege electorală bună dintr'un amalgam de partide decât unul singur? Ciocnindu-se atâtea concepții, atâtea idei diametral opuse, asupra aceleiași reforme, ar însemna să permanentizăm o discuție la nesfârșit, spre hazul țării și al străinătății. Pentru că noi de pe urma unei asemenea încercări am rămâne zdrobiți politicește și abia atunci s'ar deschide drum liber formațiunilor aventuriere”.

În asemenea condițiuni este elementar să observăm — a încheiat conducătorul național-tărănist — că guvernul de concentrare sau național — cum voiți să-l numiți — așa cum este dorit din 1930 până azi, poate fi socotit eșuat, iar formula aceasta rămâne — dacă vreți — o frumoasă metaforă politică.

Majoritățile înainte de deschiderea parlamentului

Deschiderea Corpurilor legiuitoare coincide cu împlinirea unui an de guvernare liberală. Este o aniversare din care unii fruntași liberali fac prilejul unei examinări a realizărilor făcute. Și pentru mulți acest examen nu este multumitor.

Nemulțumirea este mai ales de partea acelor cari s'au dovedit a fi geloși de programul partidului.

Aceștia din urmă nu ascund că vor da curs nemulțumirei lor dela tribuna Parlamentului, pe calea comunicărilor și a interpelărilor.

înregistrat politica oficială maghiară și mai ales primirea rece pe care a avut-o premierul maghiar la Roma.

Ca succesor al d-lui Gömbös, se colportează numele fostului ministru Ugron.

Germania încearcă separarea Angliei de Franța

— Ea propune Angliei un pact de neagresiune —

„Prager Abendzeitung” anunță din Londra că eri a sosit acolo von Riebertropp, reprezentantul special al lui Hitler în chestiunile de dezarmare.

Cu toate că oficial se arată că vizita are un caracter particular, totuși se fac fel de fel de combinații politice în jurul ei.

Agenția „United Press” afirmă că unele cercuri politice cred că von Riebertropp a venit la Londra spre a sonda dacă n'ar fi posibilă încheierea unui pact de neagresiune între Anglia și Germania.

Germania, după cum se afirmă, pune mare preț pe un astfel de pact ca să se asigure de neutralitatea Angliei în cazul izbucnirii unor neînțelegeri

între Germania și Franța.

Se mai afirmă că von Riebertropp urmează să sondeze terenul cum ar fi primită, după plebiscitul din Sarre, declarația Germaniei de denunțare a dispozițiunilor militare din tratatul dela Versailles și întoarcerea Reichului la Geneva.

În cercurile oficiale germane se spune însă că von Riebertropp nu are nici o misiune politică importantă, ci a venit la Londra spre a rezolva diferitele neînțelegeri ce au izbucnit în „Anglo German Association” după venirea lui Hitler la putere.

Înainte plecării sale von Riebertropp va avea, cum se afirmă, întrevederi cu sir John Simon și d. Eden.

Câteva membri ai majorităților parlamentare, imediat după constituirea birourilor, vor adresa băncii ministeriale câteva interesante interpelări.

Cea mai importantă — prin conținut ca și prin proporțiile discuțiilor ce va provoca — va privi chiar activitatea Parlamentului. Sunt unii membri ai majorităților parlamentare care socot că, prin vacanțe repetate și prelungite ca și prin prorogări, uneori nejustificate, Parlamentul este îndepărtat delatrolul lui de controlul al puterii executive.

O altă interpelare — anunțată tot din rândurile majorității — va fi tot privitoare la simplificarea aparatului de Stat.

Se va arăta că prin felul cum s'au făcut concedierile de funcționari s'a ajuns la dezorganizarea serviciilor publice. Se va susține că înțaiu trebuiau reorganizate ministerele și apoi trebuia să se păsească la revizuirea funcționarilor. În sfârșit, o interpelare va ridica întreaga problemă a politicii economice făcute de guvern, în general și d. Manolescu-Strunga, în special.

La național-tărăniști

Nici aici situația nu este mai clară. Diferendul Maniu-Vaida, care se părea aplanat, este departe de a fi ajuns în acest stadiu. Aplanarea definitivă se așteaptă dela congresul general al partidului, care pe lângă aceasta, va mai fi menit să arate popularitatea de care se bucură partidul național-tărănist. Semnul acestei popularități s'a arătat și cu recente alegeri județene dela Someș, unde național-tărăniștii au obținut 12800 voturi față de cele 13.000 obținute de liberali. Și trebuie menționat, ca un calificativ în favoarea național-tărăniștilor, că acest rezultat a fost obținut într'un județ, unde sunt grave disensiuni în sânul organizației lor.

Partidele mici

La partidele mici e oarecum liniște.

La toate se lucrează în vederea organizării congreselor județene, preludii a congreselor generale ce vor avea loc în mod succes, toamna aceasta în Capitală.

Sunt 22 milioane de șomeri în lume

La finele lunii Martie 1934, erau 22.5 milioane de șomeri în toată lumea. La sfârșitul primului semestru al anului în curs, numărul șomerilor era de 20.5 milioane, adică cu două milioane mai puțin decât înainte cu trei luni.

În cel de al treilea trimestru al anului în curs, a intervenit o înrătățire, în special în Statele Unite și Franța.

La finele lunii Septembrie, numărul total de șomeri în lume era de 21.5 milioane față de 30 milioane la începutul anului 1933.

Marele mister din jurul alungării...

Pentru Rabinoviciada de azi avem preparat un facsimil foarte interesant: scrisoarea autografă a condamnatului Rabinovici, din care se constată că bastardul analfabet al trădătorului Burdea Szilárd se dă uneori și drept avocat.

Publicarea acestei scrisori și a unui alt document în legătură cu excocherile de acest soi ale gangsterului, a trebuit să fie amânată, pentru a răspunde mai întâi la întrebările ce ni le pun de câteva zile cititorii: mai este sau nu mai este ocrotitul prefectului de Timiș-Torontal membru în comisia interimară a Camerei de muncă?

La întrebarea aceasta — cine ar putea să dea un răspuns cert?! E un mister impenetrabil în jurul alungării condamnatului pentru că, se vedea treaba, dacă nu i-a fost rusine cui l-a numit unde nu trebuia să-l numească — îi este frică să-l alunge...

Vineri am avut informațiuni din mai multe părți că netrebnicul a fost alungat dela Camera de muncă încă din ajun. Am întâlnit oameni „bine informați”, care ne-au dat și numele succesivului, în persoana unui funcționar dela Banca Comerțială Italiană și Română.

Informațiunile acestea trebuiau totuși verificate.

Și nu le puteam verifica mai bine decât la Camera de

muncă. L-am căutat deci pe d. președinte Ștefan Vulpe, care... nu știa să ne spună nimica precis... Auzit și d. sa... D-sa însă n'a primit nici un ordin scris... Așa că nu poate să ne dea un răspuns categoric... Poate mâine, poate poimâine...

— D-le președinte, până în momentul de față, Vineri la orele 5 și jum precis, afirmați că n'ați primit nici un ordin de înlocuire? Vrem să știm exact acest lucru, pentru că lumea spune că ar fi venit un asemenea ordin și s'ar cunoaște și persoana care va înlocui prețiosul dv. colaborator de până acum...

Răspunsul d-lui președinte a fost un nu nehotărât. Un nu care ne făcea să bănuim că totuși înlocuirea s'a făcut.

În orice caz, ne-am însemnat ziua și ora când am vorbit cu d. președinte Ștefan Vulpe: Vineri la orele 5 și jum. p. m.

Despre convorbirea cu d-sa care s'a efectuat prin telefon, avem martori.

Ce ne facem în cazul când se va dovedi că Vineri înlocuirea gangsterului era cunoscută la Camera de muncă?

La ce atâtea mister în jurul unei alungări care numai cine poate să-i facă celui ce a ordonat-o? Bănatul întreg e de acord că numai numirea gangsterului a fost un act de rusine...

In legătură cu atentatul din Marsilia

Zagreb. — Trimisul special al ziarului „Novosty” a făcut o anchetă printre țărani jugoslavi, cari posedă pământuri dincolo de frontiera jugoslavă-ungară, țărani cari au fost în Ungaria, în zilele după atentatul dela Marsilia.

Aceștia au declarat că la sosirea știrii despre asasinarea regelui Alexandru, autoritățile ungare au trimis, imediat, pe câmpurile din jurul taberei Janka Pusztă 20 țărani cu ordinul să curețe instrumentele agricole, cari de luni de zile nu fuseseră întrebuințate. Deasemenea s'a început imediat lucrul la fabrica de ciment, care de câteva luni fusese închisă. Aceste măsuri au fost luate în vederea sosirii anunțate a

ziariștilor francezi și englezi. Trimisul special a mai aflat, din sursă sigură, că Percec a organizat la frontiera jugoslavă un serviciu de spionaj și contrabandă, spre a obține dela țărani jugoslavi cari veneau în Ungaria informațiuni asupra situației din Jugoslavia.

El se servea de învățătorul Doklei din localitatea Szekes Miklós. Acesta a mai lucrat cu un anume Toplek Lincia care fugise dintr'o închisoare jugoslavă. Cei 2 erau reținuți de autoritățile ungare cu câte 300 pengő pe lună.

Toplek a căutat în repetate rânduri să răspândească ziarul emigranților croați printre țărani jugoslavi.

Se construște cea mai mare uzină de aviație din lume

LONDRA. — „Daily Mail” publică un articol senzațional, în care arată că Germania este pe punctul de a termina construirea unei uzine de aviație care va fi cea mai mare din lume. Noua uzină va întrebuința 30.000 de muncitori. Afară de ea, mai sunt în construcție și alte uzine pe țărmul Mării Baltice. Deocamdată, spune „Daily

Mail” din uzina dela Friedrichshafen ies în fiecare noapte câte două avioane care sunt trimise spre o destinație necunoscută.

Ziarul crede că în Germania lucrează pentru aviație 150.000 de muncitori și în vara anului 1935 Reichul va dispune de cel puțin mii de avioane.

Demisia d-lui Stăncescu

Guvernul a luat hotărârea să treacă o serie de atribuțiuni ale Siguranței la o altă autoritate. D. colonel Stăncescu, directorul general al Siguranței a înțeles să tragă con-

secințele. D-sa a anunțat d. Inuleț, că în aceste condiții, d-sa înțelege să sească postul ce-l ocupă. Chestiunea urmează să se rezolvă zilele acestea.